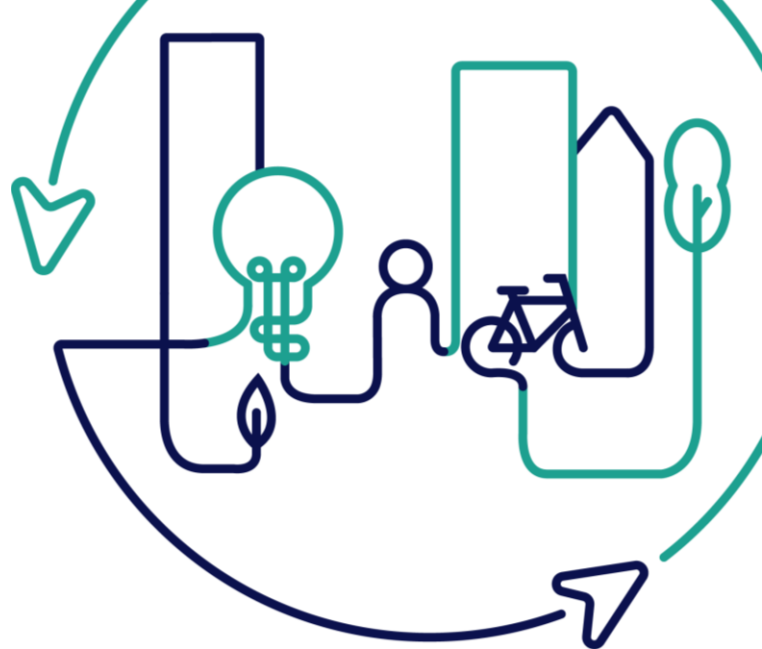

EUROPEAN U R B A N INITIATIVE

Co-funded by
the European Union

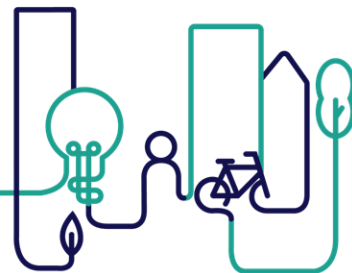
USPOSABLJANJE EUI

EUI CAPACITY BUILDING EVENT

Upoštevanje horizontalnih načel v projektih urbanega razvoja

Integrating horizontal principles into urban development projects

Celje, 19. 11. 2025

Dobrodošli

Welcome

Govorci / *Speakers*

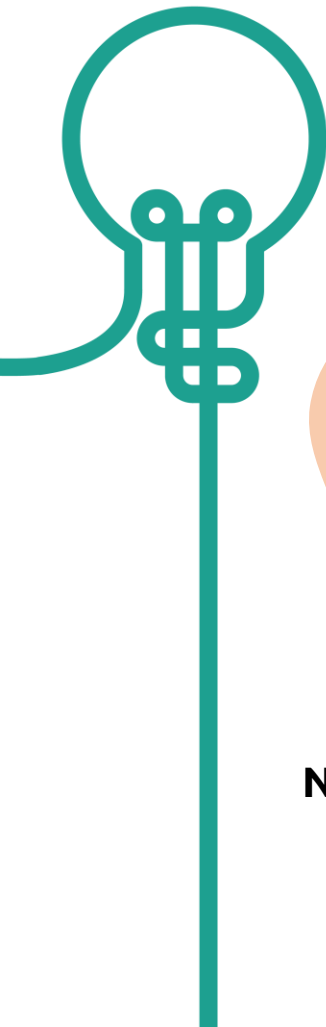
- **Gabriel Mezang Nkodo** / Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj
- **Matija Kovač** / Mestna občine Celje
- **Eilish O'Loughlin** / Sekretariat EUI
- **Marko Peterlin** / Inštitut za politike prostora

Potek današnjega dne

The agenda

9.40-10.30	Uvodni panel: Urbani razvoj v kontekstu horizontalnih načel (plenarno)
10.30-11.00	Odmor
11.00-12.00	Uvod v tri ključne teme (plenarno)
12.00-13.00	Interaktivne delavnice (1. del)
13.00-14.30	Kosilo
14.30-15.30	Interaktivne delavnice (2. del)
15.30-16.00	Odmor
16.00-18.00	Terenski ogled: Urbana preobrazba s celostnimi teritorialnimi naložbami
19.30	Večerja (Hotel Evropa)

Nekaj napotkov

A few instructions

**Ne le pozornost in aktivno
poslušanje, želimo si
vašega aktivnega
sodelovanja**

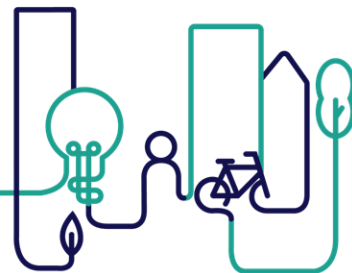
USPOSABLJANJE EUI

EUI CAPACITY BUILDING EVENT

Uvodni panel: Urbani razvoj v kontekstu horizontalnih načel

Keynote panel: Urban development in the context of horizontal principles

Celje, 19. 11. 2025

Uvodni panel

Keynote panel

Uvodni panelisti / *Keynote Panellists*

- **Benjamin Rolles** / Generalni direktorat Evropske komisije za okolje
- **Borut Cink** / Skupno raziskovalno središče Evropske Komisije
- **Gabriel Mezang Nkodo** / Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj
- **Janez Berdavs** / Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
- **Lenča Humerca Šolar** / Ministrstvo za naravne vire in prostor
- **Saša Heath-Drugovič** / Mestna občina Celje, Združenje mestnih občin Slovenije
- **Natalija Šimunović** / Ministrstvo za regionalni razvoj in sklade EU Republike Hrvaške, odgovorna za horizontalna načela pri celostnih teritorialnih naložbah

**ODMOR
ZA KAVO
/
COFFEE
BREAK**

Uvod v tri ključne teme

Introductory session to all 3 key topics

Načelo »Da se ne škoduje bistveno« (DNSH) in krepitev podnebne odpornosti pri infrastrukturnih projektih, povezanih z urbano prenovo

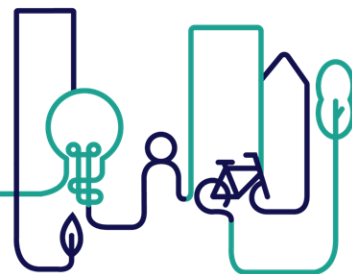
Do No Significant Harm (DNSH) principle & Climate proofing in the context of infrastructure projects related to urban regeneration

Katarina Pogačnik, EUI strokovnjakinja / *EUI IA Expert*

Nataša Beltran, *Strokovnjakinja / National Expert*

Theresa Fink, AIT / *Austrian Institute of Technology*

Celje, 19. 11. 2025

Povezava med krepitevijo podnebne odpornost infrastrukture in načelom „Da se ne škoduje bistveno“

	CILJ	OPIS	KPO	DNSH
	CILJ 1	Blaženje podnebnih sprememb		
	CILJ 2	Prilagajanje na podnebne spremembe		
	CILJ 3	Trajnostna raba ter varstvo vodnih in morskih virov		
	CILJ 4	Krožno gospodarstvo ter preprečevanje odpadkov in recikliranje		
	CILJ 5	Preprečevanje in nadzorovanje onesnaženja		
	CILJ 6	Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in ekosistemov		

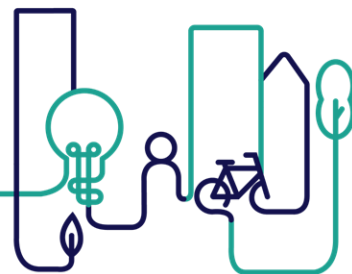
Uvod

Introduction

1. Krepitev podnebne odpornosti pri infrastrukturnih projektih, povezanih z urbano prenovo

*Climate proofing in the context of infrastructure projects related to
urban regeneration*

Celje, 19. 11. 2025

Krepitev podnebne odpornosti infrastrukture

Climate Proofing of Infrastructure

Definicije:

Krepitev podnebne odpornosti infrastrukture je proces, ki v razvoju infrastrukturnih projektov vključuje blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje.

Podnebje je povprečno vreme (značilnost vremena nad nekim območjem v daljšem časovnem obdobju) (Podnebni zakon, 2025).

Podnebne spremembe so spremembe dolgoročno značilnega podnebja na posameznih območjih in so posledica naravnih procesov ali človekovih dejavnosti. Izražajo se predvsem s segrevanjem ozračja, kopenskih in morskih voda ter tal, s spremembami razporeditve in količine padavin, dvigom morske gladine, taljenjem kopenskega in morskega ledu ter trajanjem in pogostostjo ekstremnih vremenskih pojavov.

Krepitev podnebne odpornosti infrastrukture *Climate Proofing of Infrastructure*

***Infrastruktura** je širok pojem, ki zajema zgradbe, omrežno infrastrukturo ter vrsto zgrajenih sistemov in sredstev.*

- **zgradbe**
- **sonaravno infrastrukturo** (zeleno-modra-siva infrastruktura)
- **omrežno infrastrukturo** (vodovodno, električno, prometno, itd.)
- **sisteme za ravnanje z odpadki** (zbirna mesta, obrati za sortiranje in recikliranje, sežigalnice in odlagališča)
- **druga materialna sredstva in infrastruktura** (komunikacije, službe nujne pomoči, energetika, finance, prehrana, itd.)

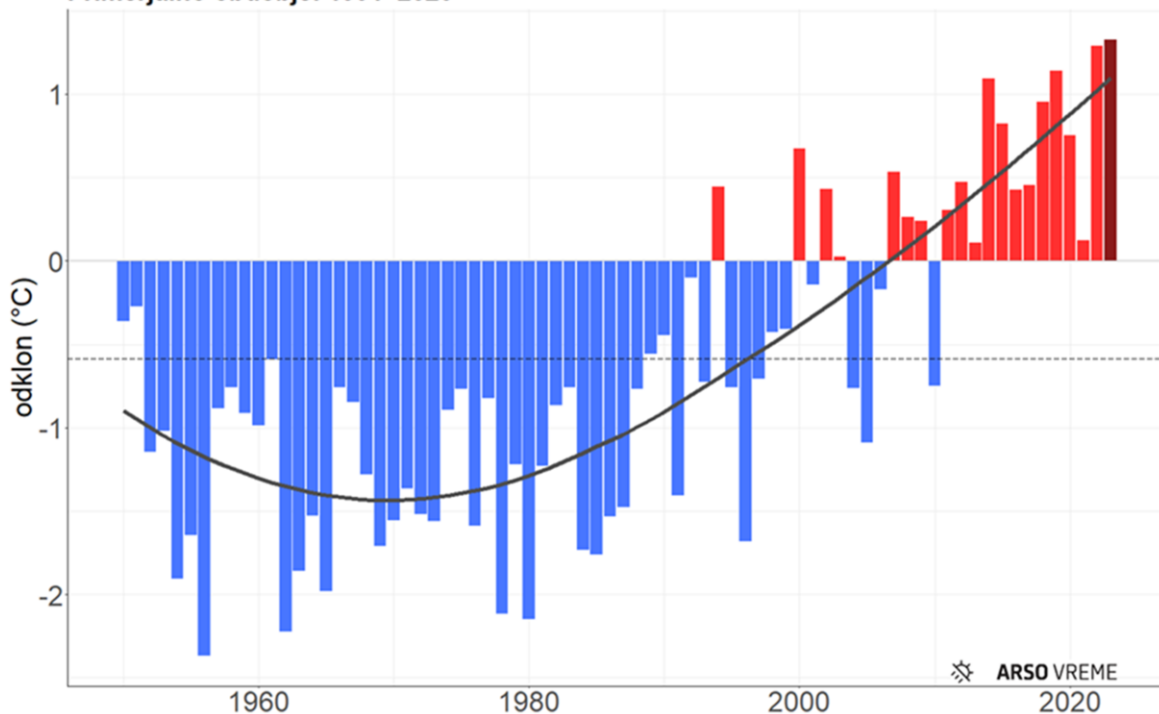

Krepitev podnebne odpornosti infrastrukture *Climate Proofing of Infrastructure*

Podnebne spremembe v Sloveniji:

Povprečna temperatura zraka: leto 1950–2023

Primerjalno obdobje: 1991–2020

TEMPERATURA NARAŠČA

- Zadnjih 50 let s trendom $0,33\text{ }^{\circ}\text{C}/10\text{ let}$
- Porast temperature v zadnjih 60 letih $2.4\text{ }^{\circ}\text{C}$

Krepitev podnebne odpornosti infrastrukture

Climate Proofing of Infrastructure

Podnebne spremembe v Sloveniji - KAJ NAS ČAKA?

TEMPERATURA:

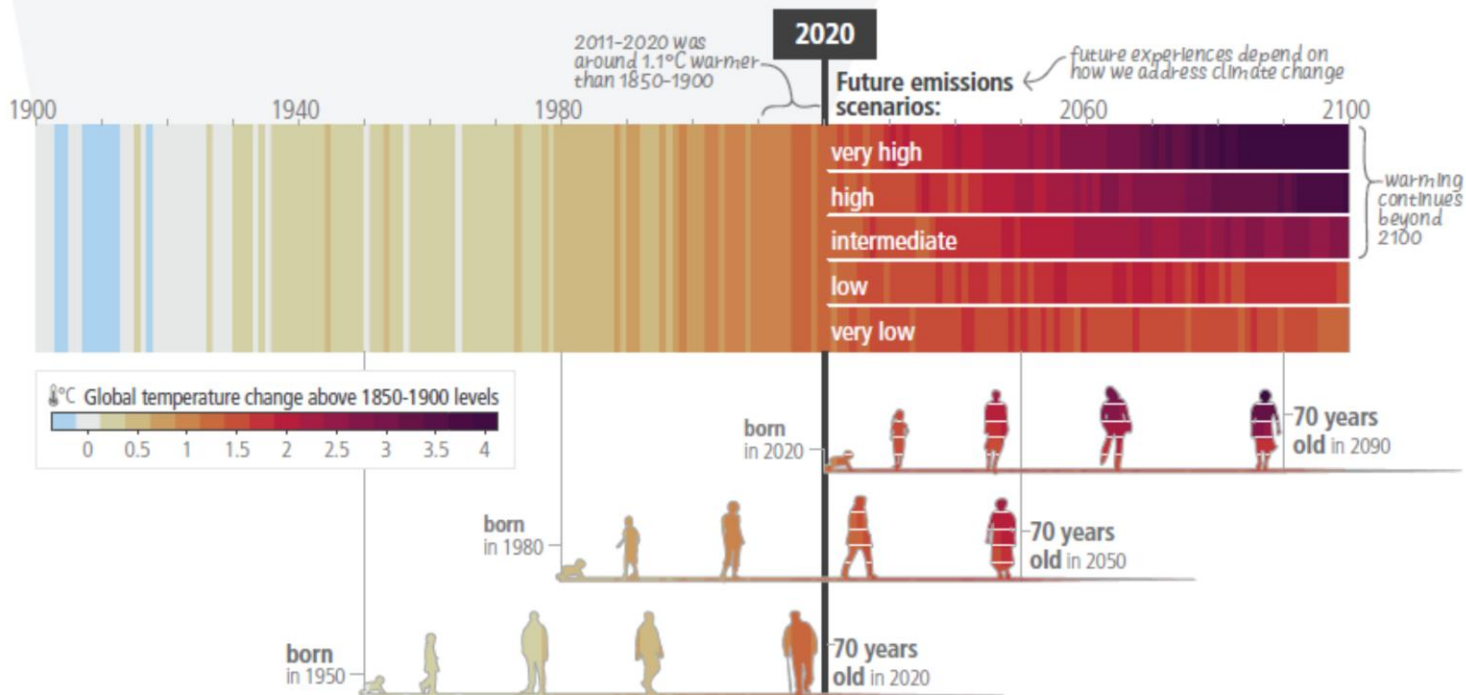
- Temperatura bo naraščala neodvisno od scenarija!
(do konca stoletja lahko pričakujemo dodaten dvig temperature od 1 do 6°C).
- Povečeval se bo vročinski stres.
- Več bo vročinskih valov, ti bodo daljši.

PADAVINE:

- Poleti bo manj padavinskih dni.
- Močnejši nalivi.
- V hladnih delih leta bo več padavin, manj snega, več dežja.

Podnebne spremembe *Climate Change*

c) The extent to which current and future generations will experience a hotter and different world depends on choices now and in the near term

Podnebne spremembe *Climate Change*

Krepitev podnebne odpornosti infrastrukture

Climate Proofing of Infrastructure

Pravna osnova

- **EU smernice:** „Tehnične smernice za krepitev podnebne odpornosti infrastrukture v obdobju 2021-2027“ (2021)

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2021.373.01.0001.01.SLV&toc=OJ%3AC%3A2021%3A373%3AFULL

16.9.2021

SL

Uradni list Evropske unije

C 373/1

IV

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ
EVROPSKE UNIJE

EVROPSKA KOMISIJA

OBVESTILO KOMISIJE

Tehnične smernice za krepitev podnebne odpornosti infrastrukture v obdobju 2021–2027

(2021/C 373/01)

Krepitev podnebne odpornosti infrastrukture

Climate Proofing of Infrastructure

Pravna osnova

- **Slovenske smernice:** „Smernice organa upravljanja za krepitev podnebne odpornosti infrastrukture v obdobju 2021–2027“ (2023)

https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://evropskasredstva.si/app/uploads/2023/09/Smernice_za_krepitev_podnebne_odpornosti_verzija_1_7_9_2023.pdf&ved=2nhlIKFwiC0niih7_uQAxVPh_0HHTtpIHwQFnoECAwQAQ&u sg=AOvVaw2ToVd6NjR-gfRS9Y3xt9oT

Smernice organa upravljanja za krepitev podnebne odpornosti
infrastrukture v obdobju 2021–2027

dr. Aleksander Jevšek
minister

Krepitev podnebne odpornosti infrastructure

Climate Proofing of Infrastructure

Pravna osnova

Podnebni zakon (2025):

- (1) Posegi v okolje po predpisih s področja varstva okolja, ki lahko verjetno pomembno vplivajo na okolje, ter plani, programi in načrti in njihove spremembe (v nadaljnjem besedilu: plani) morajo biti zasnovani in izvedeni na podnebno odporen način in tako, da prispevajo k ciljem v 3. členu tega zakona ter ciljem, določenim v NEPN.
- (2) Pri posegih v okolje iz prejšnjega odstavka se v okviru postopka presoje vplivov na okolje v skladu z zakonom, ki ureja okolje, in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, presojajo tudi vplivi posega v okolje na podnebje in podnebno odpornost posega v okolje.
- (3) Minister določi metodologijo za presojo vplivov posegov v okolje na podnebje in podnebne odpornosti posegov v okolje.

Krepitev podnebne odpornosti infrastrukture

Climate Proofing of Infrastructure

Kako poteka KPO v infrastrukturnih projektih?

1. Podnebna odpornost se obravnava z dveh vidikov:

VIDIK 1: Podnebna nevtrálnost (blaženje) – prispevek načrtovane infrastrukture k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov v skladu s podnebnimi cilji EU.

VIDIK 2: Podnebna odpornost (prilagajanje) – odpornost načrtovane infrastrukture na pričakovane prihodnje vplive podnebnih sprememb.

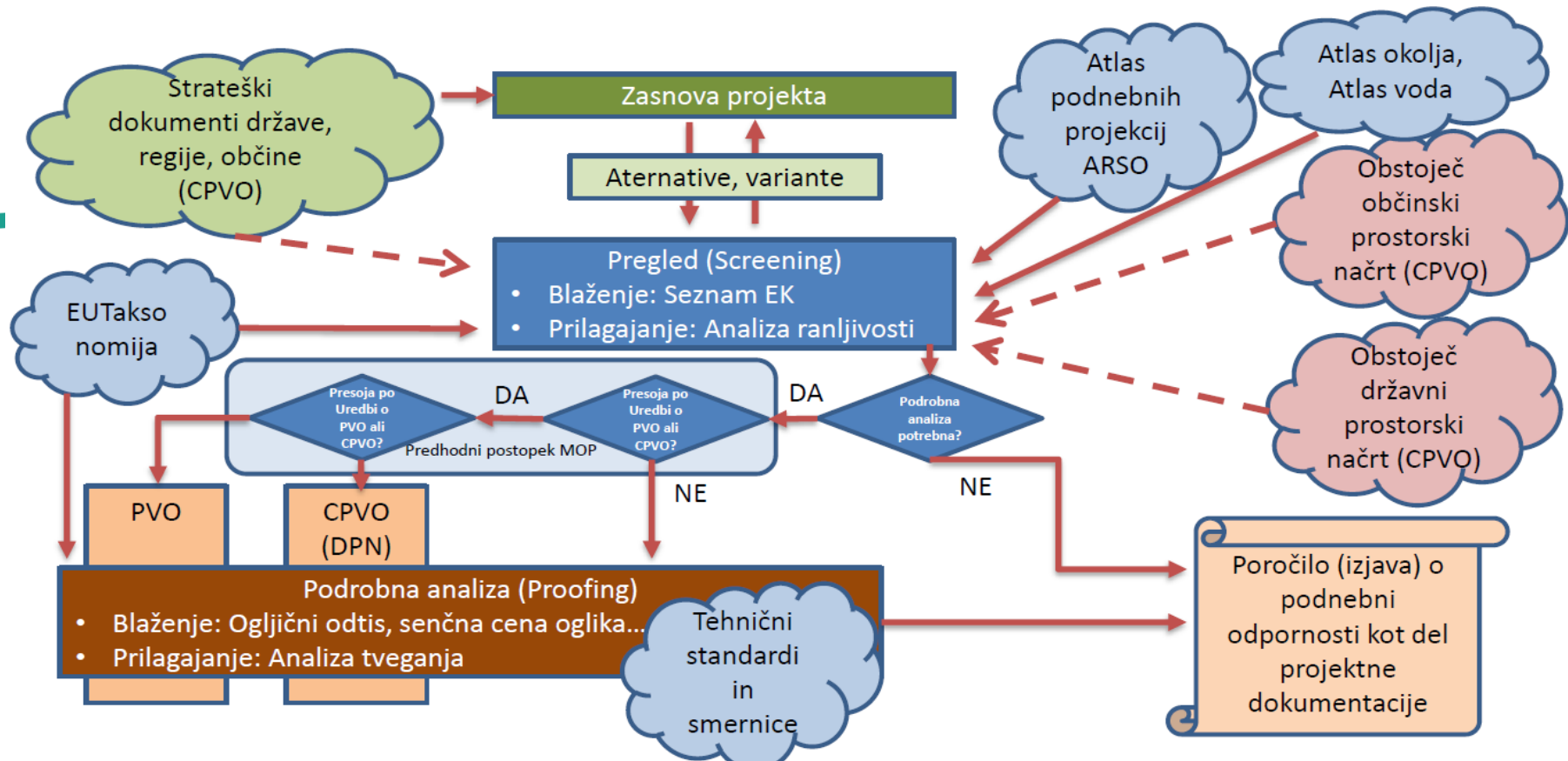

2. Za vsak vidik obravnave (blaženje in prilagajanje) 2 nivoja analize

- *Pregled (seznam projektov / podnebna ranljivost)*
- *Podrobna analiza (izračun CO₂ / podnebno tveganje)*

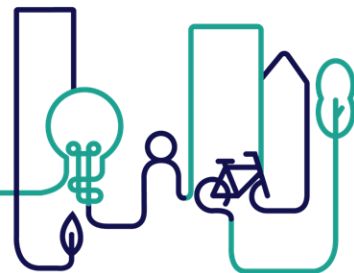
Krepitev podnebne odpornosti infrastrukture

Tokovni diagram

2. Načelo »Da se ne škoduje bistveno« (DNSH) pri infrastrukturnih projektih, povezanih z urbano prenovno

Do No Significant Harm (DNSH) principle in the context of infrastructure projects related to urban regeneration

Povezava med krepitevijo podnebne odpornost infrastrukture in načelom „Da se ne škoduje bistveno“

	CILJ	OPIS	KPO	DNSH
	CILJ 1	Blaženje podnebnih sprememb		
	CILJ 2	Prilagajanje na podnebne spremembe		
	CILJ 3	Trajnostna raba ter varstvo vodnih in morskih virov		
	CILJ 4	Krožno gospodarstvo ter preprečevanje odpadkov in recikliranje		
	CILJ 5	Preprečevanje in nadzorovanje onesnaženja		
	CILJ 6	Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in ekosistemov		

Načelo „Da se ne škoduje bistveno“ (DNSH)

USMERITVE ZA OCENJEVANJE SKLADNOSTI UKREPOV Z DNSH

- ***Skladnost ukrepa z DNSH je zagotovljena, če se z oceno dokaže, da ukrep ne bo bistveno škodoval okoljskim ciljem.***
- ***Pri oceni skladnosti z načelom DNSH je treba upoštevati življenjski cikel dejavnosti, ki izhaja iz ukrepa.***

DNSH – Načelo „Da se ne škoduje bistveno“

- ***Ali bo ukrep povzročil znatne dodatne emisije TGP?***
- ***Se bodo pomembno zmanjšali ponori toplogrednih plinov?***

OPIS CILJA

Cilj blaženja podnebnih sprememb v urbanih območjih pomeni zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, povečanje energetske učinkovitosti ter uvajanje trajnostnih praks, ki zmanjšujejo vpliv mest na podnebje.

KLJUČNI UKREPI

- Energetska učinkovitost stavb: gradnja po nZEB standardih, prenova obstoječ objektov
- Trajnostna mobilnost: spodbujanje javnega prevoza, kolesarjenja, e-mobilnosti
- Zelena infrastruktura: sajenje dreves, zelene strehe, parki za zmanjšanje toplotnih otokov
- Obnovljivi viri energije: sončne elektrarne na stavbah, daljinsko ogrevanje z nizkimi em

DNSH – Načelo „Da se ne škoduje bistveno“

- ***Ali lahko podnebne grožnje vplivajo na izvajanje ukrepa?***
- ***Ali lahko izvajanje ukrepa vpliva na povečanje podnebnih groženj?***

OPIS CILJA

Cilj prilagajanja na podnebne spremembe pomeni krepitev odpornosti urbanih območij na ekstremne vremenske pojave, zmanjšanje jaškoda zaradi poplav, vročinskih valov in suš ter zagotavljanje varnosti prebivalcev in infrastrukture.

KLJUČNI UKREPI

- Gradnja odporne infrastrukture (poplavna zaščita, drenažni sistemi)
- Uvajanje zelenih površin za zadrževanje vode in hlajenje mest
- Prilagoditev stavb na ekstremne temperature in padavine
- Načrtovanje mest z upoštevanjem podnebnih tveganj

DNSH – Načelo „Da se ne škoduje bistveno“

KLJUČNI UKREPI

- varovanje in obnova vodnih ekosistemov
- sprejemanje vodovarstvenih ukrepov
- ukrepi za varčno in ponovno rabo vode

Cilj zagotavlja trajnostno rabo vodnih in morskih virov, z varstvom morskih ekosistemov in uvajanjem praks upravljanja vode, ki povečujejo učinkovitost rabe vode

• *Ali se pričakuje...*

onesnaževanje voda in s tem vpliv na stanje voda zaradi rabe voda, odvajanja odpadne vode, razpršenih emisij ali drugih obremenitev

DNSH – Načelo „Da se ne škoduje bistveno“

- ***Ali bo ukrep povečal uporabo naravnih virov?***
- ***Ali bo ukrep otežil ponovno uporabo izdelkov ali materialov ali skrajšal njihovo življenjsko dobo?***
- ***Ali bo ukrep otežil recikliranje materialov?***
- ***Ali bo ukrep povečal odlaganje ali sežiganje odpadkov?***

OPIS CILJA

Cilj je ohraniti in obnoviti biotsko raznovrstnost v mestih ter zmanjšati krožnih praks, ki nadomeščajo linearni model gradnje. Cilj je zmanjšati porabo primarnih surovin, podaljšati življenjsko dobo materialov ter zmanjšati količino odpad-

KLJUČNI UKREPI

- Uvajanje gragradbeni materialov: beton, kovine, les
- Ponovna avtohtonih rastlin pri urbanem ozelenjevanju
- Uporaba okolju prijaznih materialov z nizkimi emisijami
- Sistemi za ločeno zbiranje odpadkov v urbanih območjih
- Spodbujanje lokalnih verig predelave za gradbene materiale
- Modularna gradnja za lažjo demontažo in ponovno uporabo komponent

DNSH – Načelo „Da se ne škoduje bistveno“

OPIS CILJA

Cilj preprečevanja in nadzora onesnaževanja v urbanem razvoju pomeni zmanjšanje negativ vplivov gradnje na zrak, vodo in tla ter zagotavljanje zdravja

KLJUČNI UKREPI

- Uvajanje čistih tehnologij v gradbeništvu
- Zmanjšanje emisiji prašnih delcev med gradnjo
- Sistemi za filtracijo zraka v urbanih območjih
- Uporaba okolju prijaznih materialov z nizkimi emisijami VOC
- Digitalni nadzor emisij in hrupa na gradbiščih
- Zbiranje in ločevanje odpadkov na gradbiščih
- Spodbujanje električne mehanizacije za zmanjšanje izpustov

DNSH – Načelo „Da se ne škoduje bistveno“

OPIS CILJA

Cil je ohraniti in obnoviti biotsko raznovrstnost v mestih ter zmanjšati negativne vplive urbanizacije na ekosisteme. To vključuje pvezovanje naravnih elementov z trajnostno načrtovanjem.

KLJUČNI UKREPI

- **Vkjučevanje zelenih površin** in koridorjev za prostoživeče vrste
- **Uporaba avtohtonih rastlin** pri urbanem ozelenjevanju
- **Gradnja z minimalnim posegom** v naravne habitate
- **Zelene strehe in fasade** za podporo biodiverziteti
- **Načrtovanje mest** z ekološkimi povezavami med parki in naravnimi omočji
- **Uporaba trajnostnih materialov brez škodljivih** vplivov na ekosisteme
- **Spodbujanje urbane permakulture** in skupnostnih vrtov

DNSH – Načelo „Da se ne škoduje bistveno“ Postopek

Poenostavljena ocena

V prvi fazi s pomočjo kontrolnega seznama iz priloge 7.1 ocenimo ali lahko ukrep škoduje okoljskim ciljem skladno z načelom DNSH (ocenjuje se vpliv na vsak okoljski cilj posebej):

1. Blaženje podnebnih sprememb
2. Prilagajanje na podnebne spremembe
3. Trajnostna raba ter raba vodnih in morskih virov
4. Krožno gospodarstvo, vključno s preprečevanjem odpadkov in recikliranjem
5. Preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja
6. Varstvo in ohranjanje biotske raznovrstnosti in ekosistemov

Ali lahko implementacija ukrepa v celotnem življenjskem ciklu potencialno škoduje zgornjim okoljskim ciljem?

- Ni predvidljivih škodljivih vplivov zaradi zasnove ukrepa ali
- Ukrep 100% prispeva k podnebnim in/ali okoljskim ciljem iz Priloge I Uredbe (EU) 2021/1060 ali
- Ukrep bistveno prispeva k podnebnim in/ali okoljskim ciljem skladno z Uredbo o taksonomiji ali
- ukrep je enak že ocenjenemu ukrepu iz ocene DNSH za PEKP ali NOO

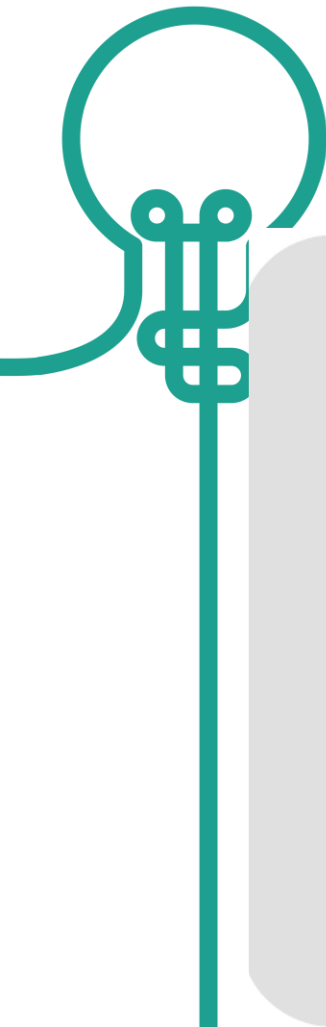
**Ukrep je skladen
z DNSH**

Ukrep
potencialno
škoduje
okoljskim
ciljem

Ukrep bistveno
škoduje okoljskim
ciljem oz. je na
seznamu izključenih
ukrepov*

**Ukrep ni skladen
z DNSH**

*ukrepi iz 7. člena Uredbe (EU) 2021/1058 - izključitev iz področja uporabe ESRR in Kohezijskega sklada

DNSH – Načelo „Da se ne škoduje bistveno“

Postopek

Vsebinska ocena

V drugi fazi s pomočjo kontrolnega seznama iz priloge 7.3 ocenimo ali vplivi ukrepa bistveno škodujejo okoljskim ciljem in niso skladni z DNSH:

Ali lahko implementacija ukrepa v celotnem življenjskem ciklu bistveno škoduje zgornjim okoljskim ciljem?

↓
Ukrep ne škoduje bistveno
škoduje okoljskim ciljem

Ukrep je skladen
z DNSH

↓
Ukrep bistveno škoduje
okoljskim ciljem

Ukrep ni skladen
z DNSH

Priporočila za občine pri pregledu poročil DNSH in krepitve podnebne odpornosti infrastrukture

Zagotoviti, da so zajeti vsi vidiki projekta

- **Vsebinski** - zajeti vsi elementi projekta in njihovi vplivi na okolje; npr: zelena infrastruktura - zasaditev dreves, vpliv na okolico (poti).
- **Časovni** - vključena življenska doba projekta in njegovi vplivi na podnebje in vseh 6 okoljskih ciljev po DNSH (čas gradnje, uporaba, razgradnja).

Omilitveni ukrepi in priporočila naj temeljijo na uradnih dokumentih

- programski dokumenti, EU taksonomija, itd.

„Zeleni“ projekt

- npr. naravovarstveni projekt ne zagotavlja ničelni vpliv na vse okoljske cilje. Zajeti mora vse vplive na okolje (npr. gradnja v naravovarstvenih projektih mora zajemati blaženje in prilagajanje na PS, krožno gospodarstvo, vpliv na onesnaževanje, varstvo voda, itd.)

Uvod v tri ključne teme

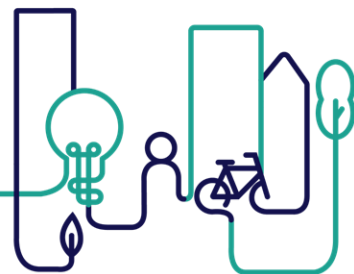
Introductory session to all 3 key topics

Načelo »Da se ne škoduje bistveno« (DNSH) in krepitev podnebne odpornosti pri infrastrukturnih projektih, povezanih z urbano prenovo

Do No Significant Harm (DNSH) principle & Climate proofing in the context of infrastructure projects related to urban regeneration

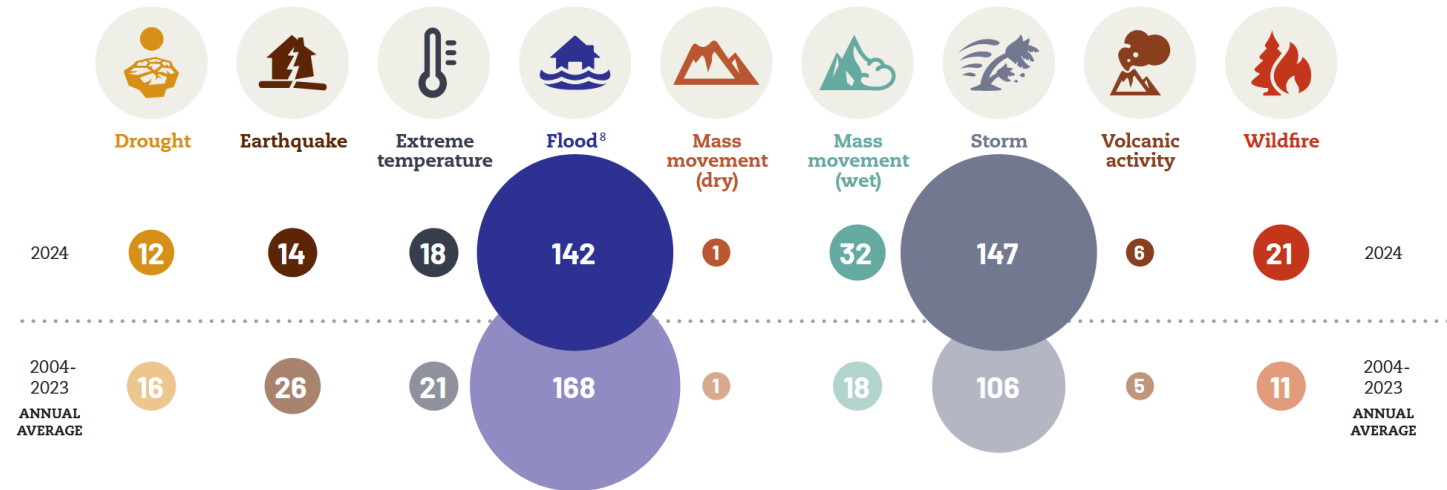
Theresa Fink, AIT / Austrian Institute of Technology

Celje, 19. 11. 2025

Why adapt to climate change?

*Occurrence by Disaster Type: 2024
Compared to the 2004-2023 Annual Average*

CRED, 2024 Disasters in numbers
<https://reliefweb.int/attachments/d83f17be-4ff3-49ab-95b7-a6529288147b/2024%20Disasters%20in%20Numbers.pdf>

URBAN CHALLENGES

**How to support
decarbonization of
Mobility & Energy
sectors?**

**How to increase the resource
efficiency of buildings and
neighborhoods?**

**What are the most reliable and
efficient urban pathways against
climate change?**

URBAN CHALLENGES

How to support
decarbonization of
Mobility & Energy
sectors?

How to increase the resource
efficiency of buildings and
neighborhoods?

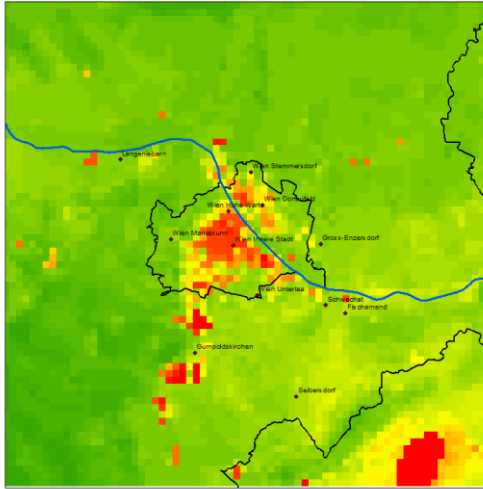
What are the most reliable and
efficient urban pathways against
climate change?

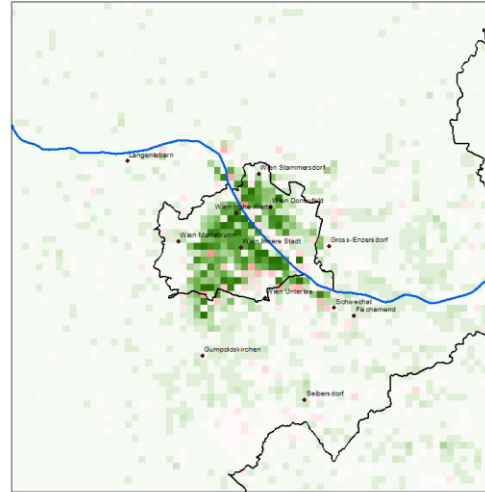
**Climate change puts
high pressure on
decision-makers**

(SDGs, climate and urban goals,
EU taxonomy etc.)

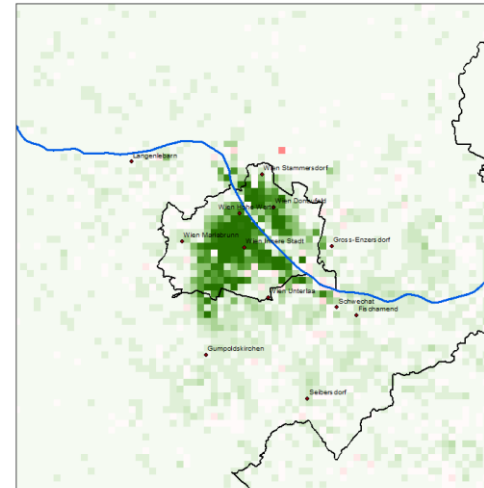
Can greening help offset climate change?

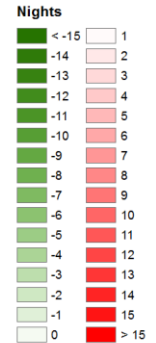
Tropical Nights
($T_{min} > 20^{\circ} \text{C}$)
UST Status Quo
2003

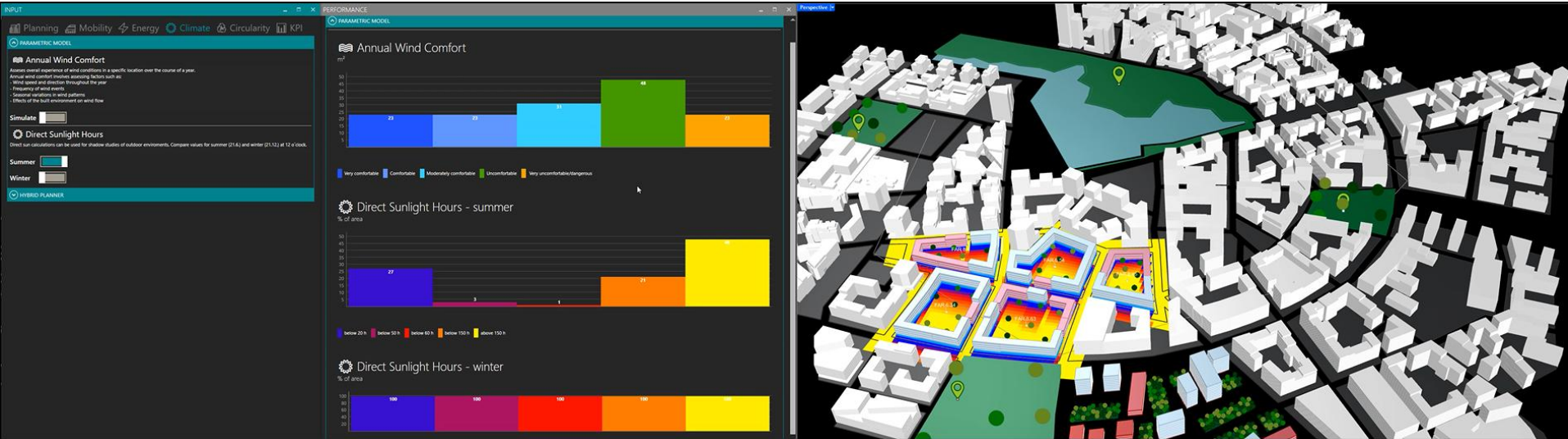
Difference Number of
Tropical Nights
UST Mod - STQ
2003

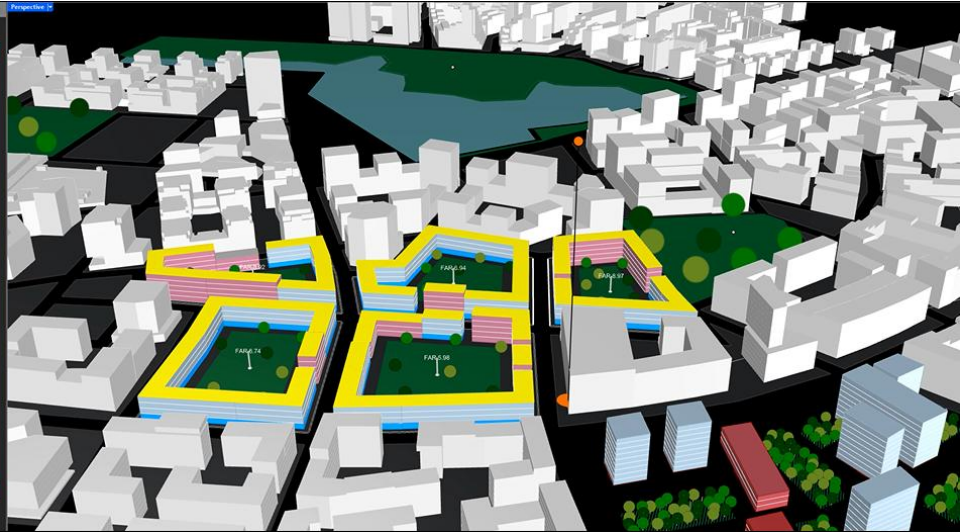
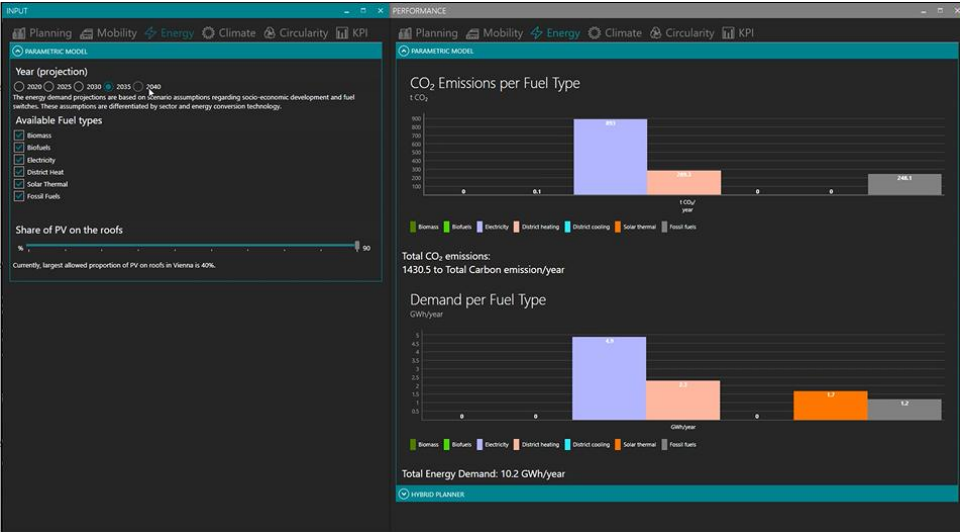
Difference Number of
Tropical Nights
UST Max - STQ
2003

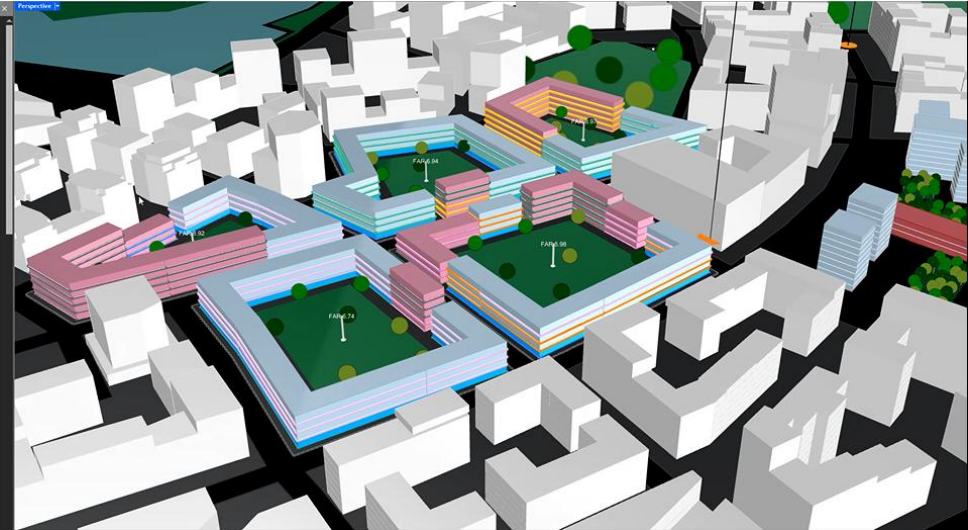
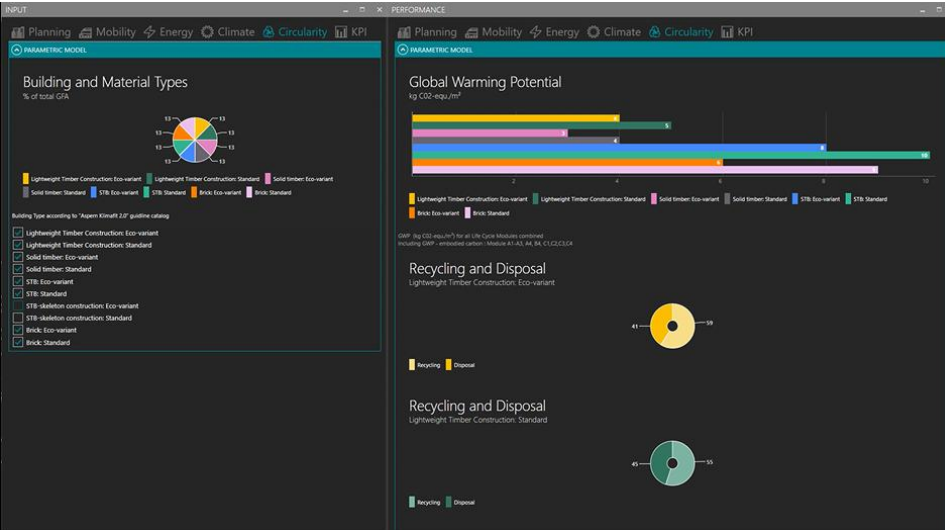
How comfortable is the city during heat waves?

How to transform a neighborhood to a positive energy district?

How to quantify embodied carbon?

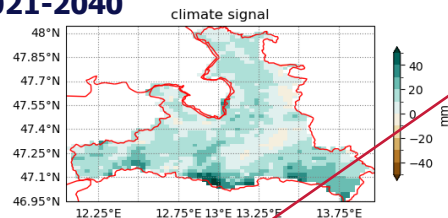
Project Funding
The project was funded by the European Union

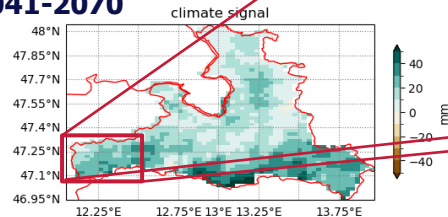
The KNOWING project has received funding from the European Union's Horizon Europe research and innovation programme under grant agreement No 101056841

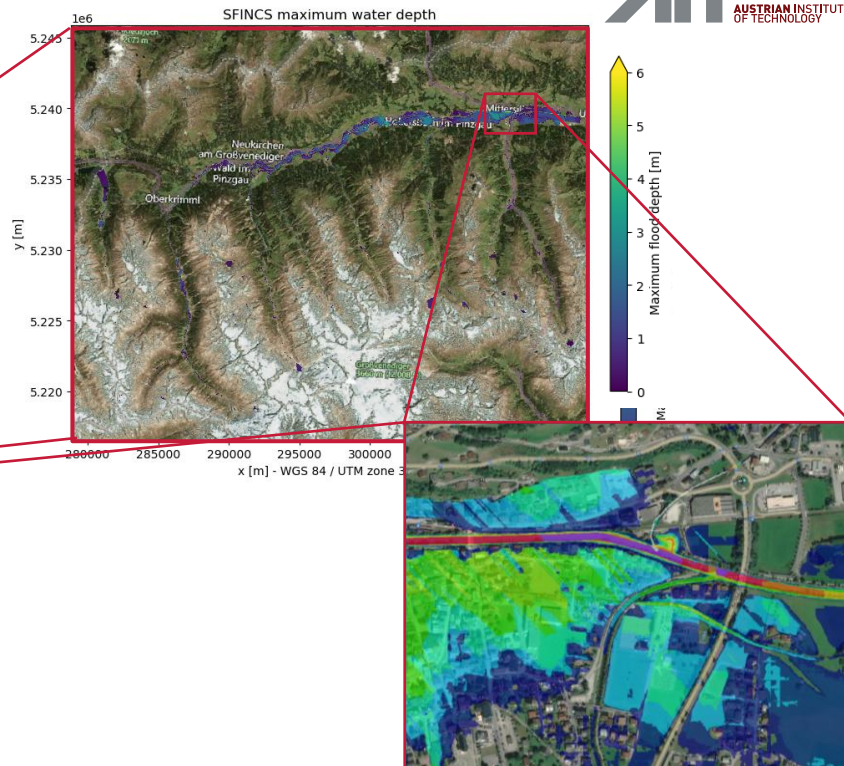
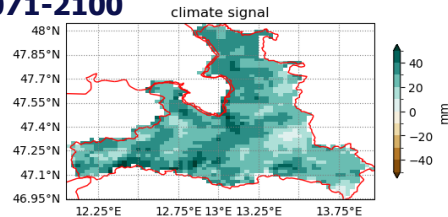
2021-2040

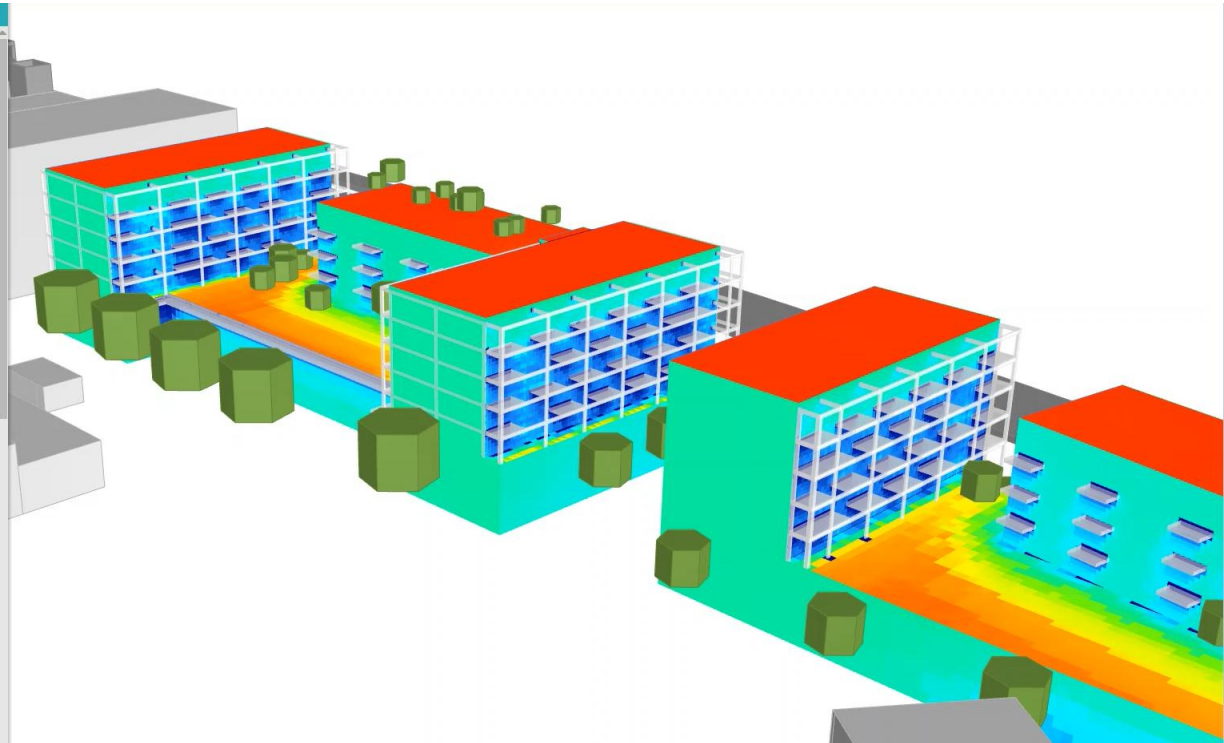
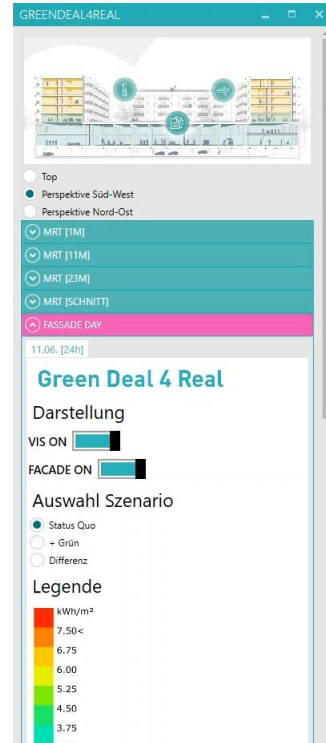

2041-2070

2071-2100

Project Funding

Bundesministerium
Klimaschutz, Umwelt,
Energie, Mobilität,
Innovation und Technologie

STADT
der Zukunft

FFG
Forschung wirkt.

1,600+

AIT Employees

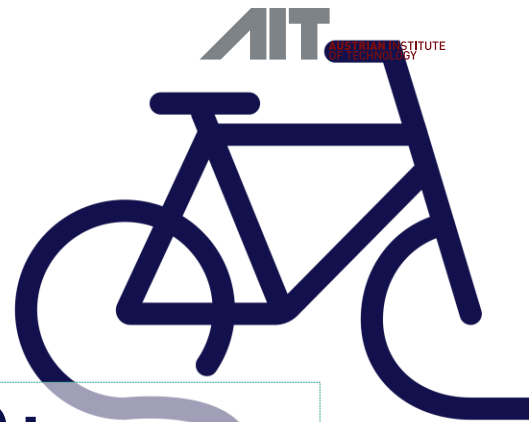
7 Center

Different Research Focus

50+

Digital Resilient Cities Experts

CIL CITY
INTELLIGENCE
LAB

KLIMTAX

The **KlimTAX** project aimed to support companies in implementing the EU Taxonomy Regulation 2020, particularly in the area of Climate Risk Analysis (CRA).

As part of the project, **a guide** was developed to provide companies with **instructions and recommendations** for conducting a thorough CRA.

This is especially relevant for companies seeking EU Taxonomy compliance, intending to direct financial flows toward sustainable economic activities. Companies aiming for EU Taxonomy compliance must significantly contribute to one of the six defined environmental objectives, must not significantly harm any of these objectives, and must adhere to minimum social standards.

[Link to KLIMTAX guideline \[German\]](#)

Project Funding

The project was funded by the Climate and Energy Fund as part of ACRP Implementation 2022.

Project Consortium

Risk concept according to IPCC definition, developed in the course of KlimTAX

CHALLENGES AND AREAS OF IMPROVEMENT

**AWARENESS
RAISING**

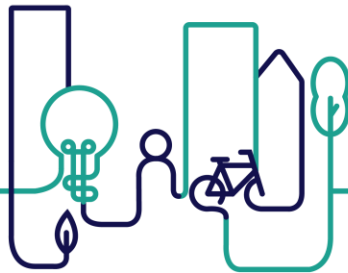

**METHODOLOGY
AND CRITERIA**

GOVERNANCE

Thank you!

Uvod v tri ključne teme

Introductory session to all 3 key topics

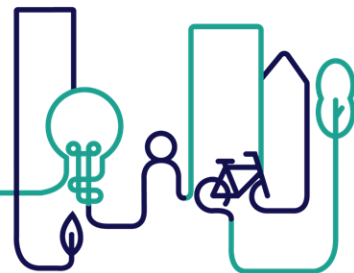
Izvajanje Uredbe EU o obnovi narave v prostorskem načrtovanju

Compliance with the Nature Restoration Regulation in urban planning

Matjaž Harmel, Strokovnjak / *National Expert*

Goranka Grgić, Mesto Varaždin / *City of Varaždin*

Celje, 19. 11. 2025

Kakšno je stanje?

Where are we?

- Uredba je bila sprejeta junija 2024
- Do septembra 2026 je treba pripraviti Načrt obnove narave
- Proces priprave se je začel, prvi osnutki naj bi bili pripravljeni do konca leta 2025

Ali smo seznanjeni s procesom?

Specifični cilji uredbe

Ecosystem-specific targets

Opraševalci:

Do leta 2030 obrniti trend upadanja populacij opraševalcev (kot so divje čebele) in nato zagotoviti naraščajoči trend.

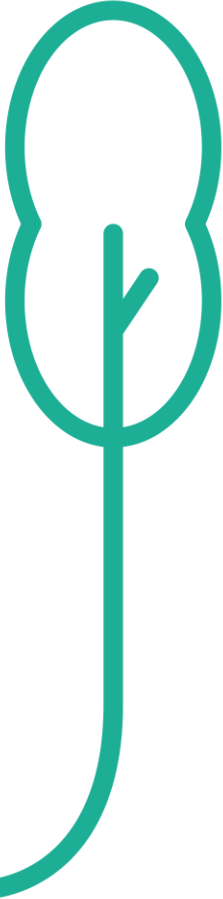
Kmetijski ekosistemi:

Izboljšati biotsko raznovrstnost na kmetijskih zemljiščih

Povečati kazalnike, kot so metulji na travniških območjih, ptice na kmetijskih zemljiščih, organski ogljik v tleh na obdelovalnih zemljiščih, delež zemljišč z zelo raznolikimi krajinskimi značilnostmi.

Obnoviti tudi izsušena šotišča, ki se uporabljajo v kmetijstvu (npr. 30 % do leta 2030).

Specifični cilji uredbe

Ecosystem-specific targets

Gozdni ekosistemi:

Doseči izboljšanje razmer – več odmrlega lesa, gozdovi različnih starosti, povezanost gozdov, gozdne ptice, zaloga organskega ogljika.

Prispevati k cilju sajenja 3 milijard dodatnih dreves do leta 2030 na ravni EU.

Sladkovodne in rečne/poplavne ravnice:

Obnoviti povezljivost rek z odstranitvijo umetnih ovir – cilj je vsaj 25.000 km prosto tekočih rek do leta 2030.

Specifični cilji uredbe

Urban ecosystems targets

Morski ekosistemi:

Obnoviti morske habitate (kot so morska trava, sedimentna dna) in habitate ključnih morskih vrst (npr. delfini, morske ptice, morski psi).

Kopenski, obalni in sladkovodni habitati:

Obnoviti kopenske, morske, obalne in celinske vodne habitate, zagotoviti povezljivost habitatov, zagotoviti gibanje prostoživečih živali.

Cilji za urbana območja

Ecosystem-specific targets

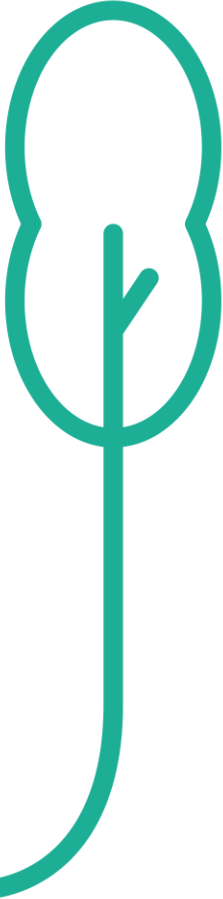
Države članice morajo zagotoviti, da do leta 2030 ne bo prišlo do neto izgube:

- **skupne nacionalne površine mestnih zelenih površin in**
- **pokritosti z drevesnimi krošnjami v mestih v primerjavi z letom začetka veljavnosti uredbe.**

Po letu 2030 morajo države članice zagotoviti stalno povečanje skupne nacionalne površine mestnih zelenih površin in za vsako območje mestnega ekosistema naraščajoč trend pokritosti z drevesnimi krošnjami, dokler niso dosežene „zadovoljive ravni“.

„Zadovoljive ravni“ so opredeljene v nacionalnem načrtu obnove.

Spremljanje stanja

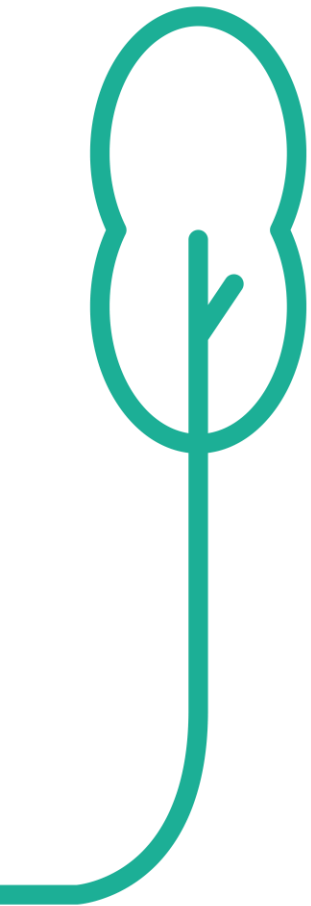
Monitoring

Države članice morajo **kartirati in poročati o obsegu krošenj dreves in zelenih površin v mestih.**

Uporabljati morajo dosledne kazalnike (npr. iz programa Copernicus Urban Atlas ali nacionalnih naborov podatkov o pokrovnosti tal).

Evropska komisija bo napredek pregledala **vsakih pet let.**

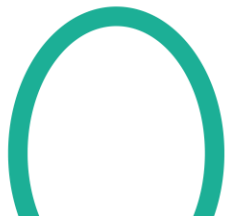

Ključni izzivi urbanih območij

Key challenges of urban areas

- Kako preprečiti zmanjševanje zelenih površin/kako povečati površino zelenih površin?
- Kako preprečiti zmanjševanje drevesnih krošenj v urbanih območjih ob vse pogostejših nesrečah?
- Kako spodbuditi prebivalce k upoštevanju priporočil in določb načrtov, namenjenih ozelenitvi mest?
- Kako organizirati delo javnih služb, da bodo prispevale k doseganju ciljev?

Obstoječa praksa nekaterih urbanih območij

Existing practices from some urban areas

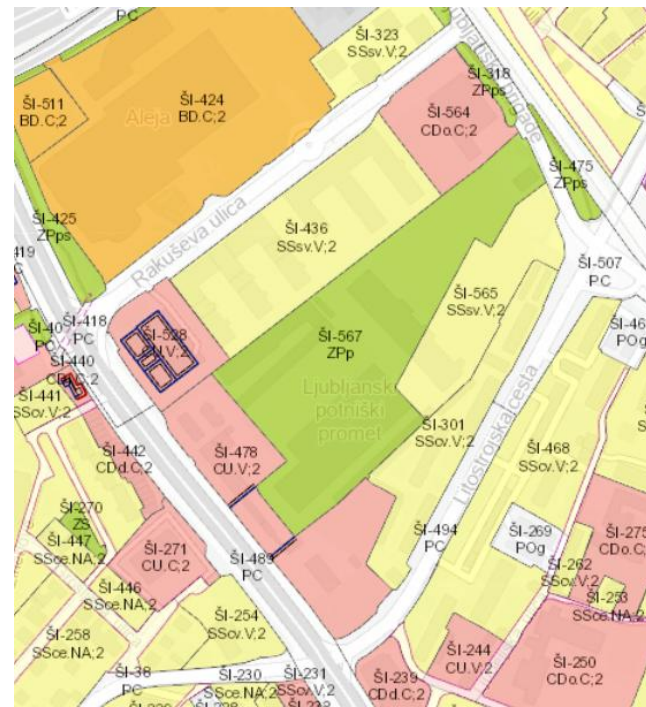
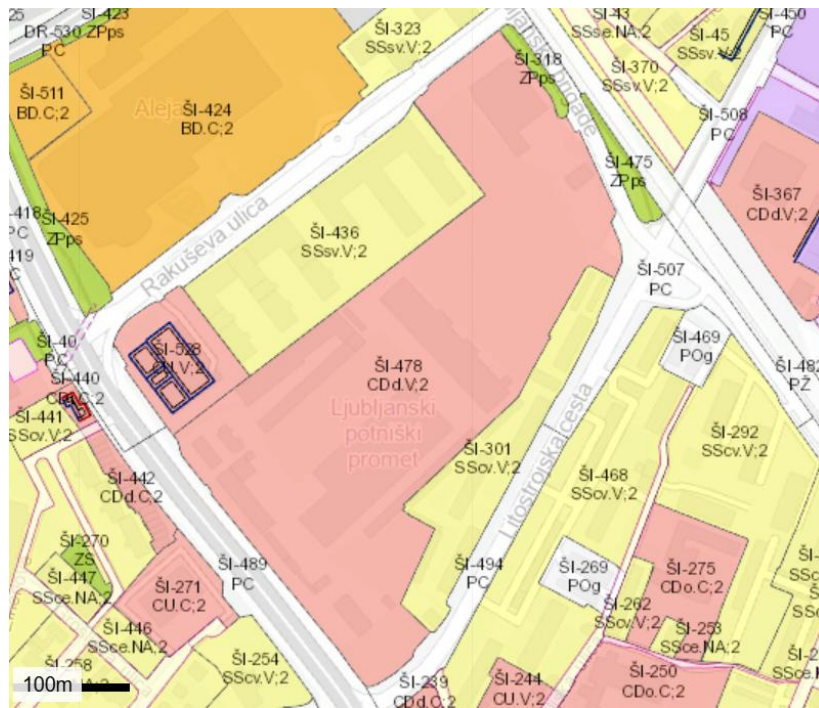

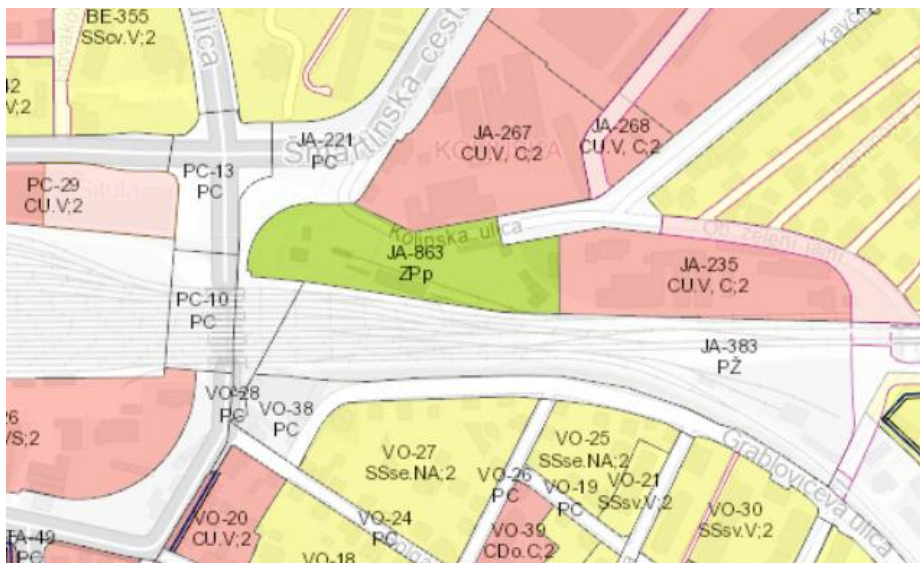
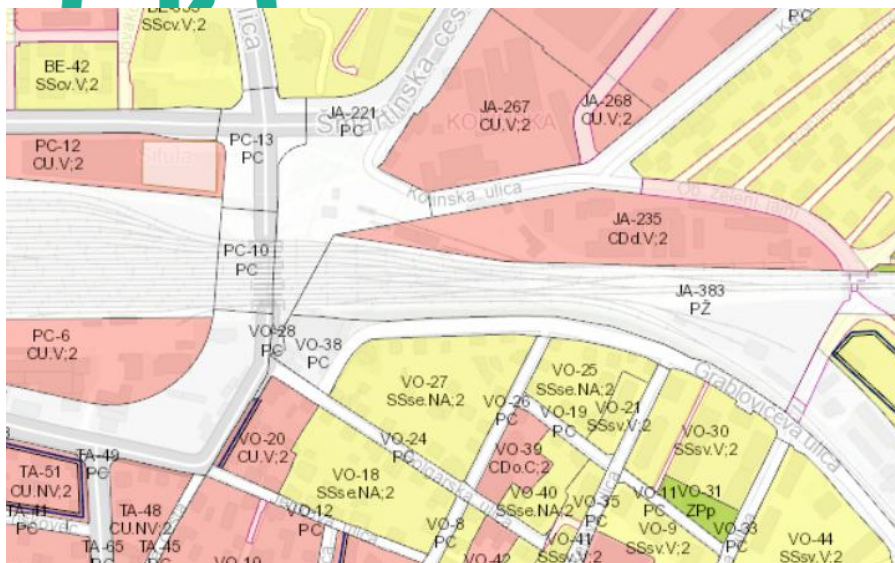
Utrecht, Nizozemska

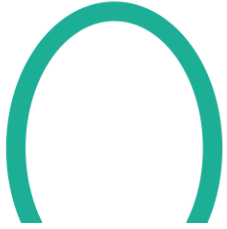
Obstoječa praksa nekaterih urbanih območij

Existing practices from some urban areas

LPP remiza, Ljubljana

Obstoječa praksa nekaterih urbanih območij

Existing practices from some urban areas

Rooftop Greenhouse
(Oberhausen, Germany)

Waste incinerator and the ski slope
(Kopenhagen, Denmark)

Obstoječa praksa nekaterih urbanih območij

Existing practices from some urban areas

**Zelene
površine v
različnih
mestih -
Velenje,
Ljubljana in
Lizbona**

Obstoječa praksa nekaterih urbanih območij

Existing practices from some urban areas

Čebelja pot – park opraševalcev / pozna košnja / Tivoli / Botanični vrt, Ljubljana

Aktivnosti v Varaždinu

Varaždin's activities

Several projects

- ✓ Inter-ACT Green,
- ✓ Varaždin under the tree canopies

Strategy of Green Urban Revitalization

- ✓ City Council in September 2025

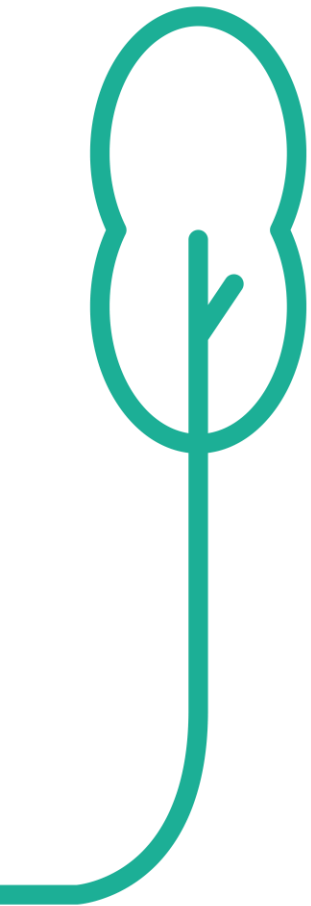

Naši ključni izzivi

Our key challenges

1. How to increase the surface of green areas in the city?
2. How to prevent the reduction of tree canopy cover in urban areas?
3. How to encourage residents to follow the recommendations aimed at conservation of green areas?
4. How to inspire residents to use green areas near river Drava more?

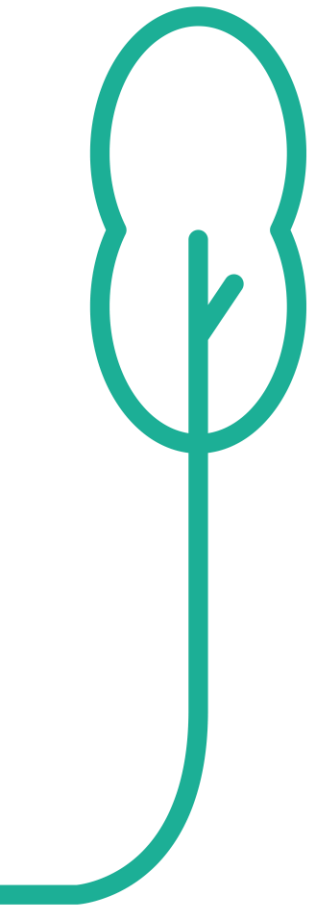
Naše rešitve

Our solutions

1. How to increase the surface of green areas in the city?

SMART GREEN PLANNING

Naše rešitve

Our solutions

2. How to prevent the reduction of tree canopy cover in urban areas?

„GREEN” PLANNING

- Project „Varaždin under the tree canopies”
 - started in 2023
 - co-financed from The Environmental Protection and Energy Efficiency Fund (EPEEF)
 - planted 607 trees and 182 bushes - 176 trees to-go

Naše rešitve

Our solutions

What would be your solution
for the next challenge:

How to inspire residents to
use green areas near river
Drava more?

Uvod v tri ključne teme

Introductory session to all 3 key topics

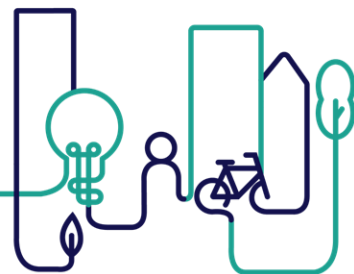
Prilagajanje podnebnim spremembam v urbanih območjih z režimi varstva kulturne dediščine

Adaptation to climate change in urban areas with cultural heritage protection regimes

Klemen Strmšnik, EUI strokovnjak / *EUI IA & Transfer Expert*

Arianna Guerrini, Mesto Bologna / *City of Bologna*

Celje, 19. 11. 2025

Pomen kulturne dediščine za urbana območja

Impact of Climate Change on urban areas

Pomen kulturne dediščine za urbana območja

The importance of cultural heritage for urban areas

- ✓ Ohranjanje identitete in raznolikosti mest
- ✓ Prostor za uživanje kulture in ohranjanje nesnovne dediščine
- ✓ Gibalo družbe in katalizator pozitivnih sprememb
- ✓ Zaustavljanje „nasilne urbanizacije“ in ohranjanje nižje gostote poselitve
- ✓ Zagotavljanje delovnih mest in razvoj s kulturo povezanih dejavnosti (turizem, kreativne industrije, ipd.)
- ✓ Pomemben faktor privlačnosti in kakovosti bivanja

Kulturna dediščina je neodtujljiv del mestnega tkiva!

Vpliv klimatskih sprememb na urbana območja

Impact of Climate Change on urban areas

Ocena sprememb v Sloveniji do 2100

Kaj nas čaka?

Zakaj bodo padavine intenzivnejše?

Čas je, da ukrepamo!

Ocena podnebnih sprememb v Sloveniji do konca 21. stoletja

Kaj nas čaka, če ne bomo ustavili rasti izpustov toplogrednih plinov?

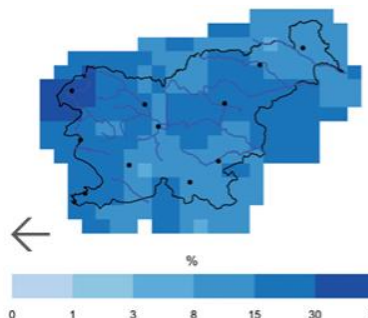

DO
45
VEČ VROČIH
DNI / LETO

DO
5°C
TOPLEJŠI
POPOLDNEVI

DO
6,4
VEČ VROČINSKIH
VALOV POLETI

DO
37%
BOLJ INTENZIVNE
DNEVNE
PADAVINE

Vpliv klimatskih sprememb na urbana območja

Impact of Climate Change on urban areas

Ocena sprememb v Sloveniji do 2100

DO **23%** DO **5,1°C**

VEČ
IZHLAPEVANJA

VIŠJA POLETNA
TEMPERATURA

Ocena sprememb v Sloveniji do 2100

DO **5,4°C** DO **55** DO **89**

VIŠJA ZIMSKA
TEMPERATURA

MANJ DNI / LETO S
SNEŽNO ODEJO na
višini 300–600m

MANJ DNI / LETO S
SNEŽNO ODEJO na
višini 1200–1500m

Zakaj pride do poletnih suš?

Kako bo s snegom?

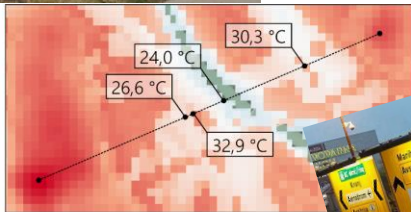
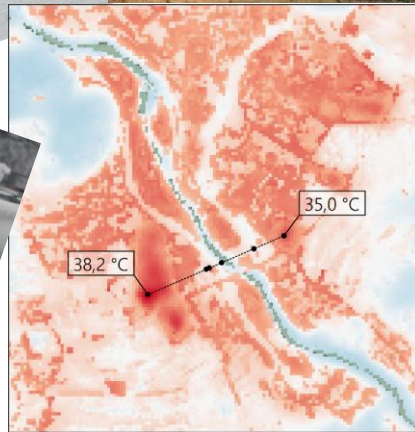
Čas je, da ukrepamo!

Ocena podnebnih sprememb v Sloveniji do konca 21. stoletja

Kaj nas čaka, če ne bomo ustavili rasti
izpustov toplogrednih plinov?

Vpliv klimatskih sprememb na urbana območja

Impact of Climate Change on urban areas

Potreba po prilagoditvi
The need to adapt

**Na podnebne spremembe se
bomo morali prilagoditi vsi...**

**...vprašanje je le kako in za
kakšno ceno?**

**Zemlja bo preživela
podnebne spremembe...**

...mi pa morda ne!

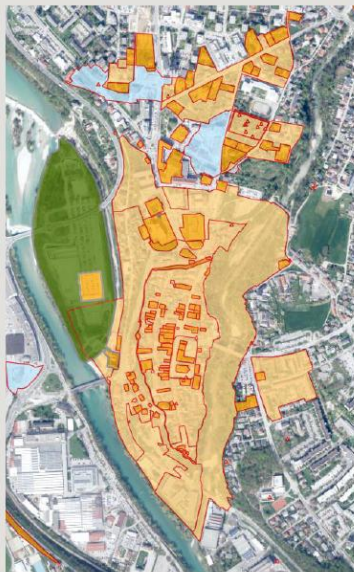
Kako izziv naslavljamo ta hip...

How are we addressing the challenge at this moment...

2025
URBANA
KONFERENCA

Projekt Be Ready

EID 1-00274 Kranj – mestno jedro, Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1)

Ukrep je **DOPUSTEN**, ko:

1. **ne spreminja** bistvenih značilnosti objekta,
2. je **reverzibilen**,
3. je **usklajen z konservatorskimi smernicami**,
4. je **funkcionalno nujen in strokovno utemeljen**,
5. je **vizualno nevpadljiv**;

Ukrep je **NEDOPUSTEN**, ko:

1. nepopravljivo **spremeni videz** ali značaj objekta,
2. gradivo ali izvedba **ni skladna s tradicionalnimi materiali**,
3. ukrep **ni strokovno utemeljen**,
4. **prepovedane** so nepremišljene rešitve;

Ukrepi za zmanjševanje pregrevanja zaščitenih območij KD so dopustni, kadar so vizualno, materialno in tehnično skladni z dediščino, jih spremlja strokovna utemeljitev, so reverzibilni in prilagojeni posameznemu objektu.

Drevored, foto MOK

„Območje dežja“, foto ZTKK

... kako ga naslavljaajo druga mesta...
... how is it addressed by other cities....

The rehabilitation of the square adds greenery while respecting the heritage urban fabric around it. Photo courtesy ANCV.

... in vprašanja, ki se iz pristopa porajajo?
... and questions arising from this approach?

**Bo takšen pristop res zagotovil ustrezno
prilagoditev mest na podnebne spremembe?**

**Obstajajo drugačne, bolj učinkovite rešitve, ki
jih še nismo prepoznali in preizkusili?**

Pogled Mesta Bologna

City of Bologna's point of view

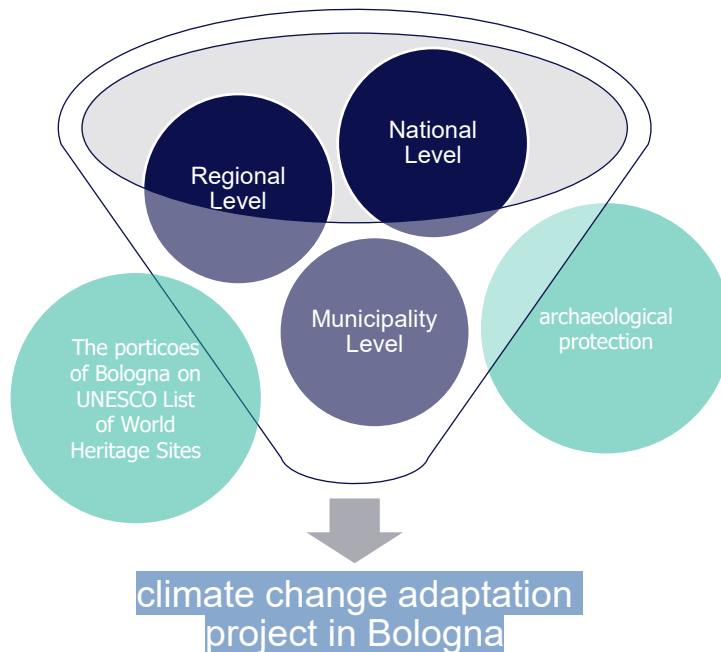
Ključne razlike v primerjavi s Slovenijo

Key differences to the situation in Slovenia

- Coherence between innovation and preservation;
- Unitary visions;
- Environmental and cultural sensibility.

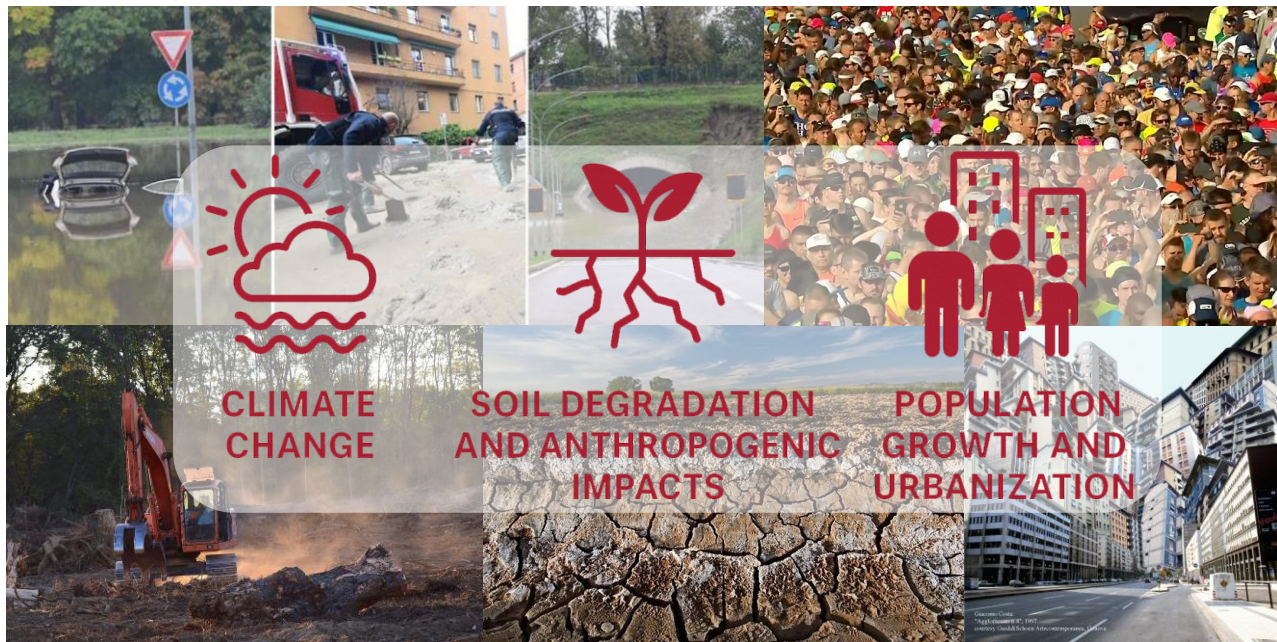

- Projects reversible and clearly identifiable;
- Use of traditional and local materials;
- Modern technologies: appropriately integrated.

Ključni izzivi Mesta Bologna

Key challenges of the City of Bologna

Climate change is not only an environmental challenge, but also a cultural and social challenge.

Navodila za delo v skupinah

Instructions for interactive workshops

- 1) Skladno z vašimi prijavami smo vas razporedili v 3 skupine:
 - **1. SKUPINA** – Načelo »Da se ne škoduje bistveno« (DNSH) in krepitev podnebne odpornosti pri infrastrukturnih projektih, povezanih z urbano prenovo (**Katarina, Nataša in Theresa**)
 - **2. SKUPINA** – Izvajanje Uredbe EU o obnovi narave v prostorskem načrtovanju (**Matjaž in Goranka**)
 - **3. SKUPINA** – Prilagajanje podnebnim spremembam v urbanih območjih z režimi varstva kulturne dediščine (**Klemen in Arianna**)
- 2) Oznako vaše skupine najdete na vaših karticah z imeni
- 3) Prosimo, da se po odmoru za kavo zberete na ustreznih mestih interaktivnih delavnic

USPOSABLJANJE EUI

EUI CAPACITY BUILDING EVENT

Terenski ogled: Urbana preobrazba s celostnimi teritorialnimi naložbami

Site visit: Urban transformation through integrated territorial investments

Celje, 19. 11. 2025

